

NOGLE IAGTTAGELSER OVER FUGLELIVET I DE FRANSKE ØSTPYRENÆER.

AF

H. ARCTANDER.

Fra Slutningen af Januar til Begyndelsen af Marts d. A. har jeg opholdt mig i Amelie les bains i de franske Østpyrenæer, og jeg benyttede ved den Lejlighed Tiden paa mine Udflugter i Egnen til at se lidt paa Fuglene der.

Amelie les bains ligger mellem 42° og 43° nordlig Bredde og omtrent under Paris's Meridian, ca. 4 Mil fra Middelhavet. Byen ligger i en smuk Bjergdal, skærmet af middelhøje Bjerge i sin nærmeste Omegn, og lidt længere borte i Nordvest hæver det hvide Mont Canigou sine sneklædte Toppe som det sidste høje Punkt af Højpyrenæerne. Begrundet paa disse Forhold er her, selv om Vinteren, ret lunt, saa at Temperaturen sjældent naar Nulpunktet, hvorfor en sydlandsk Vegetation delvis gjør sig gældende. Af samme Grund træffer man derfor ogsaa her Fugle som Standfugle, der ellers andetsteds er Trækfugle, særligt Fugle henhørende til de egentlige Sangere.

Jeg har i alt noteret som truffet følgende Fugle:

- Accipiter nisus*. Spurvehøg. Standfugl.
- Falco tinnunculus*. Taarnfalk. Standfugl.
- Buteo* — (?) Musevaage. Standfugl.
- Perdix cinerea*. Agerhøne. Standfugl.
- Caccabis rufa*. Rød Agerhøne. Standfugl.
- Biblis rupestris*. Klippesvale. Maaske enkelte overvintrer.
- Pica caudata*. Skade. Standfugl.
- Corvus corone*. Sortkrage. Standfugl.
- Alauda cristata*. Toplærke. Trækfugl.
- Troglodytes parvulus*. Gærdesmutte. Standfugl.
- Certhia familiaris*. Træløber. Overvintrende.
- Accentor modularis*. Jernspurv. Standfugl.
- Accentor collaris*. Bjergjernspurv. Standfugl.
- Parus major*. Musvit. Standfugl.
- Parus coeruleus*. Blaameise. Standfugl.
- Parus ater*. Sortmeise. Standfugl.
- Sylvia curruca*. Gærdesanger, Gøgemoder. Trækfugl.

- Sylvia atricapilla*, Munk. Trækfugl.
Sylvia melanocephala. Sorthovedet Sanger. Standfugl.
Acrocephalus turdinus. Drosselrørsanger. Trækfugl.
Phylloperseus trochilus (?) Løvsanger. Trækfugl.
Phylloperseus bonnellii. Hvidbuget Løvsanger. Trækfugl.
Regulus cristatus. Fuglekonge. Standfugl.
Motacilla melanope. Langhalet Vipstjert, Bjergvipstjert. Standfugl.
Motacilla alba. Hvid Vipstjert. Trækfugl. Enkelte overvintrer.
Turdus viscivorus. Misteldrossel. Trækfugl.
Turdus merula. Solsort. Standfugl.
Praticola rubicola. Sortstrubet Bynkefugl. Trækfugl.
Ruticilla phoenicura. Blodstjert. Trækfugl.
Erithacus rubecula. Rødhals. Overvintrende.
Passer domesticus. Graaspurv. Standfugl.
Passer montanus. Skovspurv. Standfugl.
Fringilla coelebs. Bogfinke. Standfugl.
Fringilla montifringilla. Kvæker. Trækfugl.
Chrysomitris spinus? Siske. Usikker.
Carduelis elegans. Stillids. Standfugl.
Ligurinus chloris. Svenskirisk. Standfugl.
Serinus hortulanus? Gulirisk. Usikker.
Cannabina linota. Tornirisk. Standfugl.
Emberiza cia. Brunlig Gulspurv. Standfugl.
Emberiza cirrus? Grønstribet Gulspurv. Standfugl.

Af disse 41 Arter er jeg ikke sikker paa Bestemmelsen af Buteoarten, af *Phylloperseus trochilus*, *Chrysomitris spinus*, *Serinus hortulanus* og *Emberiza cirrus*, Vaagen, fordi den var i for stor Afstand, til at jeg kunde bestemme den, Løvsangeren, Siske-nerne og Gulirirken, fordi jeg kun saa dem 1 Gang, og de var meget sky, og endelig *cirrus* af Grunde, som nedenfor skal anføres.

Det Omraade, hvor Iagttagelserne er gjort, strækker sig i Øst og Vest ca. 3 Mile og i Nord og Syd ca. 1 Mil, men da det er et Bjergland med talrige Kløfter og Slugter bliver Udstrækningen alligevel en hel Del større. Naar dertil kommer, at Bjergene dels er omdannede til terrasseformede Vinmarker, dels er krat- og skovbevoksede og mange Steder vanskeligt tilgængelige, kan Iagttagelserne ikke gjøre Fordring paa at være udtømmende, men i de store Træk tror jeg dog at have set det

væsentligste. Der er naturligvis enkelte Fugle, jeg ikke har fundet; saaledes er det utvivlsomt, at Vandstæren maa forekomme i en Egn, hvor talrige rivende Bække løber ned i Kløfterne, men jeg fandt den dog ikke. Og saaledes muligvis med flere. Dertil kommer, at Træktiden jo endnu ved Begyndelsen af Marts, hvor jeg endte mine Observationer, kun er i sin Begyndelse, hvorfor det især drejer sig om Standfugle og overvintrende Fugle, hvad jeg har set. Hvad man straks lægger Mærke til er, at Individernes Antal er temmelig ringe, og at der er en betydelig Skyhed over Fuglene. Det er derfor næsten umuligt at iagttage dem med blotte Øjne; kun ved Kikkert kan man faa sine Bestemmelser saa nogenlunde rigtige. Denne Skyhed skyldes utvivlsomt Forfølgelser fra Menneskets Side; og skønt jeg i selve Amelie ikke bemærkede noget af den Art, har jeg i det øvrige Frankrig set tilstrækkeligt deraf til at slutte, at det rimeligvis ogsaa foregaar i Pyrenæerne, men at Forholdene her umuliggør en komplet Udryddelse. Den Fugl, som optræder i størst Tal, er Bogfinken. Den synes at findes næsten lige saa talrig her som i Danmark, hvorimod Spurvenerne er tilstede i langt ringere Tal, og disse er særligt sky. Den langhalede Bjergvipstjert fandtes overalt langs Floden Tech og dens Tilløb. Det var en overordentlig fornøjelig Fugl at iagttage, dels paa Grund af dens livlige Bevægelser og dels paa Grund af dens smukke Tegning. Den sorthovedede Sanger, (*Sylvia melanope*), fandtes overalt, hvor Lejligheden var passende, det vil sige i Kløfter med en lille Bjergbæk, tæt kratbevokset og med Sol. Her færdedes den sammen med Rødhals, Solsort, Gærdesanger og den brunlige, graahovedede Gulspurv. Jeg maa tilstaa, at jeg de første Dage ansaa Sangeren for at være *Sylvia atricapilla*, Munken; men Kikkerten belærte mig snart om Fejltagelsen, og jeg ved ikke med Sikkerhed at have set Munken mere end en Gang. Dens Sang er — eller var i hvert Fald paa den Aarstid — langt ubetydeligere end Munkens; den minder noget om Gærde- og Tornsangerens uden dog derfor at kunne forveksles dermed. Denne Fugl var som sagt ret talrig og kunde altid træffes paa de passende Steder. Talrig, ja maaske de talrigste efter Bogfinken, var de Gulspurven nærstaaende Værlinger. Gulspurven (*Emberiza citrinella*) ved jeg ikke at have set, de fleste var *Emberiza cia*, som er lette at kende (i Kikkert) med deres brunlige Tone og Hannens smukke graa Tegning paa Hovedet. Men

desuden saas af og til en gulfarvet Hun. Jeg har troet, at det kunde være *Emberiza cirrus*, men da denne ligner *E. citrinella* saa meget, at man selv med Fuglen i Haanden har sin Hyre med at skelne Hunnerne fra hinanden, vil jeg ikke paastaa det bestemt. Kun saa meget kan jeg sige, at Han af *E. citrinella* saa jeg ikke, og det er af den Grund, jeg hælder til Bestemmelsen *E. cirrus*. Allerede inden jeg forlod Amelie, begyndte deres Parringssang. Den er blødere end vor Gulspurvs, mere i Moll; mens vor Gulspurv har en fin, lys Durtone, er Pyrenæergulspurvens mere douce, mindre klingende. Ogsaa denne Fugl var overordentlig sky og maatte derfor altid iagttages i Kikkert. Den 13 Febr. saa jeg første Gang Klippesvalen. Det var i en Kløft ca. 500 M. oppe, at jeg iagttog 2 mørke Svaler, der fløj lidt afvigende fra, hvad jeg kendte. Jeg havde dem i Kikkerten men kunde ikke faa andet Resultat end »Digesvale«. Imidlertid iagttog jeg den 23de igen to og det saa nær, at jeg kunde træffe Bestemmelsen, der yderligere bekræftedes ved Iagttagelser den 25de, hvorefter den saas daglig. Dens Flugt er let og minder i større Afstand noget om Taarnsvalens. Vingerne er ogsaa ret lange i Modsætning til Digesvalens, og naar dertil kommer den mørke Underside, er man ikke mere i Tvivl om, hvad man har for sig. I samme Kløft og ligeledes i 500 M. Højde havde jeg allerede 5 Febr. set 3 *Accentor collaris*, Bjergbrunellen, som jeg ikke forud kendte. De var ikke meget sky, saa at jeg havde god Lejlighed til at iagttage dem. I den samme Egn traf jeg 1 igen 25de Februar. Det er en nydelig Fugl med museagtige Bevægelser, idet den løber henad Klippestykkerne, som den i Farve smelter noget sammen med. Endelig saa jeg de sidste Dage, jeg opholdt mig i Amelie, nemlig de første Dage i Marts, den hvidbugede Sanger, *Phylloscopus bonnellii*. Den var hver Dag i Træerne udenfor min Dør i Gaarden, saa at jeg havde god Lejlighed til at se paa den. Jeg hørte ikke dens Stemme.

At Stæren ikke findes har maaske sin Forklaring i, at den neppe er en velset Gæst i Vinbjergene, og der gøres derfor intet for at holde paa den i Form af Redekasser. Og fra Naturens Side finder den ingen Hjælp. Skovene er tarvelige Kratskove uden ordentlige Træer, i hvert Fald ingen, der kan tænkes at have Huller, store nok for en Stærrede, og som Følge heraf forefindes Stæren aldeles ikke. Men endnu mere forbausende

er Faatallet af Krager. Jeg saa ialt 8 Krager i al den Tid, jeg var der, paa et Sted 6, paa et andet 2. Og Kragen havde dog god Lejlighed til Ophold; Føde er der nok af langs Flodbredderne og andetsteds, og langs Vejene staar store Platantræer og Kastanietræer m. m., hvori Reden let kunde anbringes. Det maa altsaa skyldes Udryddelse, at den ikke findes i større Antal.

Ved mine daglige Optegnelser nævner jeg kun 1 Gang de dagligt sete Fugle, saasom Spurve, Bogfinker og Gulspurve, Rødhals, Solsort og Sorthovedet Sanger.

²⁶/₁. Smukt Vejr. Set *Sylvia melanocephala*, *curruca*, *Erithacus rubecula*, *Turdus merula* samt *Passer domesticus* og *montanus*.

²⁷/₁. *Motacilla melanope*.

²⁸/₁. *Emberiza cia*. & *cirlus*. Talrige paa Markerne ved Floden Tech.

²⁹/₁. *Fringilla coelebs*, *Parus coeruleus*, *Parus major*, *Pica caudata* (der fandtes 4 i Amelie). 2 *Ruticilla phoenicura*, 2 *Garrulus glandarius*, *Regulus cristatus*.

³⁰/₁. 2 Sissen (*Chrysomitris spinus?*) *Ligurinus chloris*.

³¹/₁. 2 *Sylvia curruca*, Mange *Erithacus rubecula*, flere *Carduelis elegans*, *Serinus hortulanus?* 2 *Accipiter nisus*.

¹/₂. *Certhia familiaris*. Alm. i Platantræerne paa Landevejen.

²/₂. Kulde og Tøsne. 1 *Falco tinnunculus*.

³/₂. Koldt endnu, saa kun de alm. Fugle.

⁴/₂. Snebyger. *Sylvia atricapilla* (Han og Hun). 2—3 *Fringilla montifringilla* mellem en Flok Bogfinker.

⁵/₂. Vejret bedret. 3 *Accentor collaris*. Nogle *Cannabina linota*. 1 *Falco tinnunculus*.

⁶/₂. Godt Vejr. 1 *Accentor modularis* (saas jevnlig senere), 2 *Phylloscopus (trochilus?)*

⁷/₂. 1 *Accipiter nisus*.

⁸/₂. De sædvanlige Fugle.

¹⁰/₂. Sommerligt Vejr. *Troglodytes parvulus*, *Motacilla alba*, *Falco tinnunculus* (yngler i Kløften lige Syd for Byen), 2 *Caccabis rufa* (rød Agerhøne).

¹¹/₂. 1 *Praticola rubicola*. 1 *Garrulus glandarius*.

¹²/₂. 2 *Praticola rubicola*, 3 *Alauda cristata* (umaadeligt sky).

¹³/₂. 2 *Praticola rubicola*, 2 *Perdix cinerea*, 2 *Biblis rupestris*.

¹⁴/₂. Regn. 3 *Motacilla alba*, 2 *Alauda cristata*.

¹⁵/₂. Sommerligt Vejr. De sædvanlige Fugle.

¹⁶/₂. Ligeledes.

- 17/2. Set 6 Krager (*C. corone*) nær spanske Grænse.
 18/2. Sædvanlige Fugle. Solsorterne syngte kraftigt.
 19/2. 1 Vaage.
 20/2. Intet nyt.
 21/2. Livligt Kvidder i Buskene paa Sydsiden. Intet nyt.
 23/2. 1 *Perdix cinerea*, 2 *Biblis rupestris*.
 24/2. *Motacilla alba*, tiltager i Antal.
 25/2. En Flok *Biblis rupestris* (7—8), 1 *Accentor collaris*.
 26/2. Regn og Blæst. 1 Flok *Biblis rupestris*, trækkende mod Nord.
 27/2. Sædvanlige Fugle.
 28/2. Mange *Motacilla alba*.
 29/2. Daarligt Vejr, Regn og Kulde. Kun de sædvanlige Fugle.
 1/3. Set *Phyllopseustes bonnellii*, 1 *Acrocephalus turdinus* (ved Bredden af Floden Tech), *Biblis rupestris* (3).
 2/3. 2 *Corvus corone*, 1 *Turdus viscivorus*.
 3/3. *Phyllopseustes bonnellii* samme Individ som 1/3?
 5/3. 3 *Parus ater*, 1 *Phyllopseustes bonnellii* (samme Individ).

Sammenlignet med, hvad jeg har iagttaget i det aabne Land i Sydfrankrig, maa her siges at være en nogenlunde rig Fauna. Men det er ganske vist ogsaa kun i Sammenligning hermed. I Forhold til Tilstanden herhjemme, som endda kan være sørgelig nok, er det dog Fattigdom saavel paa Individier som Arter. Hvis Forholdene i Bjergene ikke var saa heldige til at skærme Fuglene mod Menneskets Forfølgelse, vilde her vel nok findes det samme Syn som i det flade Land, at Fugle — ligegyldigt hvilke — er en Sjældenhed — undtagen paa Restaurationernes Menuer. Nu dækker Krat og Kløfter i hvert Fald nogle af Smaafuglene; derfor er her endnu nogle. Men Kragen er leveret! Og saa savner man den.

FUGLELIV I ITALIEN.

AF

O. HELMS.

Foredrag holdt i »Dansk ornithologisk Forening« 21 April 1908.

I nedenstaaende Linjer skal jeg forsøge at skildre det Indtryk, jeg fik af Fuglelivet paa en Rejse i Italien; men jeg skal udtrykkelig bemærke, at min Rejse ikke blev foretaget i orni-